

Sl. No. :

222960

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

139(G)

(March, 2019)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સૂચનાઓ :

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 5 વિભાગ અને 47 પ્રશ્નો છે.
- 2) પ્રશ્નમાં આપેલ વિકલ્પો આંતરિક છે.
- 3) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- 4) પ્રશ્નની સામે લખેલ અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) નવો વિભાગ નવા પાનેથી જ શરૂ કરવો.

વિભાગ - A

■ નીચેના પ્રત્યેક પ્રશ્નમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી સાચો ઉત્તર લખો. [10]

- 1) ભારતમાં સૌથી વધુ ક્યા ધર્મના લોકો વસવાટ કરે છે ?
(A) ધ્રિસ્તી (B) હિન્દુ
(C) મુસ્લિમ (D) શીખ
- 2) હિન્દુ ધર્મનું ધર્મ પુસ્તક કયું છે ?
(A) શ્રીમદ્ ભગવત् ગીતા (B) નવો કરાર
(C) કલ્પસૂત્ર (D) કુરાન-એ-શરીફ
- 3) આદિવાસીઓની સંઘાની દષ્ટિએ ભારત વિશ્વમાં ક્યા કમે આવે છે ?
(A) પ્રથમ (B) દ્વિતીય
(C) તૃતીય (D) ચોથા
- 4) 'મહિલા રાષ્ટ્રીય પંચ' કાનૂન ક્યારે ઘડાયો ?
(A) 1954 (B) 1955
(C) 1971 (D) 1990

विभाग - B

નીચે 11 થી 20 પ્રશ્નોના ઉત્તર એક વાક્યમાં લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે.

[10]

- 11) લોક વિદ્યા એટલે શું ?
 - 12) ભારતના આદિવાસીઓનાં સંગીતમાં ક્યા વાર્ણિનોનો અમાવેશ થાય છે ?
 - 13) ભારત સરકારે 'મંડલ પંચ'ની ભલામણોનો અમલ ક્યારથી કર્યો ?
 - 14) 'SEWA' (સેવા) નું પૂરું નામ જણાવો.
 - 15) ઉદારીકરણની શરૂઆત ભારતમાં કઈ સાલથી થઈ ?
 - 16) વૈશ્વિકીકરણની પ્રક્રિયાએ ક્યાં નવાં આંદોલનોને જન્મ આપ્યો છે ?
 - 17) 'બ્રહ્મોસમાજ'ની સ્થાપના કોણે કરી હતી ?
 - 18) ડી.ડી.ઓ (D.D.O.) નું પૂરું નામ આપો.

■ 19) બાળ અપરાધી કોને કહેવાય ?

20) 'સામાજિક વિમુખતા' એટલે શું ?

વિભાગ - C

■ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

[22]

21) વિનોભા ભાવેના મતે રાષ્ટ્રીય એકતા એટલે શું ?

22) 'ટેલિવિઝન દેશના નાગરિકોનું મનોવલણ રાષ્ટ્રપ્રેમ તરફી ઘડે છે' - સમજાવો.

23) ભારત અને ગુજરાતમાં અન્ય પછાત સમૂહો માટે કઈ આર્થિક યોજનાઓ અમલમાં છે ?

24) પ્રભાવી જ્ઞાતિનાં માપદંડો કયા કયા છે ?

25) સંસ્કૃતિકરણની પ્રક્રિયા દરમ્યાન સંધર્ષ અને વિરોધ કેમ થાય છે ?

26) ડેવિડ બર્ગાનું સંચાર મોડલ સમજાવો.

અથવા

સમૂહસંચાર કોને કહેવાય ?

27) સામાજિક આંદોલનના પ્રકારો જ્ઞાવો.

28) ગ્રામ પંચાયતનાં આવકના સાધનો જ્ઞાવો.

29) ગાંધીજીએ ગ્રામ પંચાયતો માટે શું કહ્યું હતું ?

30) યુવા અંજંપામાં જનરેશન ગેપ (પેઢીગાળો) શું ભાગ ભજવે છે ?

અથવા

બાળ અંદાલત વિષે નોંધ લખો.

31) ભારતમાં અસમાન જાતિ પ્રમાણનાં નિર્માણમાં કઈ કઈ સામાજિક પરંપરાઓ અને કુપ્રથાઓ ભાગ ભજવે છે ?

વિભાગ - D

■ નીચેના 32 થી 42 સુધીના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

[33]

32) ભારતના નાગરિકોની કઈ ફરજોમાં રાષ્ટ્રીય એકતા નિર્દર્શિત થાય છે ?

33) ભારતીય સંસ્કૃતિનાં સ્વરૂપો જ્ઞાવી પ્રશિષ્ઠ - ભદ્રવર્ગાય પરંપરા વિષે જ્ઞાવો.

34) ભારતમાં અને ગુજરાતમાં 'અન્ય પછાત સમૂહો' માટેની કલ્યાણ યોજનાઓની ટૂંકમાં માહિતી આપો..

35) સ્વીલક્ષ્ણ કાયદાઓની જાણકારી આપો, તેના બંધારણીય અધિકારોની સમજ આપો.

અથવા

ગુજરાતમાં સ્વીઓ માટેની યોજનાઓની જાહેકારી આપી, આરોગ્ય ક્ષેત્રની યોજના વિષે જણાવો.

- 36) ઉદારીકરણની વ્યાખ્યા આપી, ઉદારીકરણનાં લાભો જણાવો.
- 37) સમૂહસંચારનાં આધુનિક માધ્યમો જણાવી, તેની શિક્ષણ ક્ષેત્ર પરની અસરો લખો.
- 38) તફાવત લખો – સુધારાવાદી આંદોલન અને કાંતિકારી આંદોલન.
- 39) સામાજિક આંદોલનની અસરો જણાવો.
- 40) પંચાયતીરાજની નકારાત્મક સામાજિક અસરો જણાવો.
- 41) યુવા અંજંપાના જૈવિક અને મનોવૈજ્ઞાનિક કારણો જણાવો.
- 42) એચ.આઈ.વી. એઈડ્રસ - એક સામાજિક સમસ્યા છે - વિધાન સમજાવો.

અથવા

નશીલા દ્વયોથી બચાવવા માટેનાં ઉપચારાત્મક પગલાં જણાવો.

વિભાગ - E

■ નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નનો 5 ગુણ છે. [25]

- 43) ભારત બહુધર્મી દેશ છે - આ વિધાન સમજાવો.
- 44) મહિલા સશક્તિકરણની વ્યાખ્યા આપી, તેનું મહત્વ સમજાવો.

અથવા

મહિલાઓને રક્ષણ પૂરું પાડતા મુખ્ય કાનૂનોની નોંધ લખો.

- 45) સંચારનો અર્થ સમજાવી, તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.

અથવા

વીજણું સમૂહસંચાર માધ્યમ તરીકે રેડિયોની સમજૃતી આપો.

- 46) બાળ અપરાધની વ્યાખ્યા આપી, બાળ સુધારની સંસ્થાઓનો વિસ્તારથી સમજાવો. or

અથવા

બાળ અપરાધનાં કારણોની વિગતે ચર્ચા કરો.

- 47) એઈડ્રસનાં કારણોને વિસ્તારથી સમજાવો.

